

Správa o stave ochrany životného prostredia za rok 2018

V roku 2018 sme úspešne absolvovali dozorový audit systému environmentálneho manažérstva podľa normy ISO 14001:2015. Výsledkom auditu je certifikačným orgánom preukázaná zhoda s normou.

Vykonávame pravidelné hodnotenie nášho environmentálneho správania, environmentálnych cieľov a programov. Našimi prioritami v oblasti ochrany životného prostredia sú aktivity v súlade s princípmi trvaloudržateľného rozvoja a biodiverzity. Pozitívne motivujeme svojich zamestnancov k dosahovaniu stanovených environmentálnych cieľov prostredníctvom zvyšovania ich environmentálneho povedomia.

1. OCHRANA PRÍRODY A BIODIVERZITA

Všeobecnú ochranu biodiverzity a trvaloudržateľného rozvoja zabezpečujeme používaním technických prvkov, ktoré zamedzujú úhynom vtáctva na elektrických vedeniach.

Naše záväzky v oblasti ochrany prírody a krajiny súvisia s ochranou voľne žijúcich dravých vtákov v regióne stredného Slovenska. V roku 2018 sme zaznamenali zo strany štátnej ochrany prírody 6 podnetov na úhyny chránených druhov na elektrickej sieti. Podnety riešila štátna ochrana prírody vydaním rozhodnutia na zabezpečenie rizikového miesta na distribučnom zariadení. V spolupráci s regionálnymi zložkami Štátnej ochrany prírody sme vykonali prekládky bocianích hniezd z podperných bodov elektrických vedení, ktoré spolu s dravcami predstavujú najohrozenejšiu skupinu vtáctva pri úrazoch na elektrických vedeniach. Inštalovali sme nové technické prvky zabraňujúce usmrčovaniu vtákov na elektrických vedeniach.

Naše aktivity stále smerujú k bezpečnej prevádzke distribučnej siete a zároveň k zníženiu potenciálnych úhynov chránených druhov vtáctva. Na základe podnetov orgánu ochrany prírody a ochranárskych združení sme vykonali prekládky bocianích hniezd zo siete.

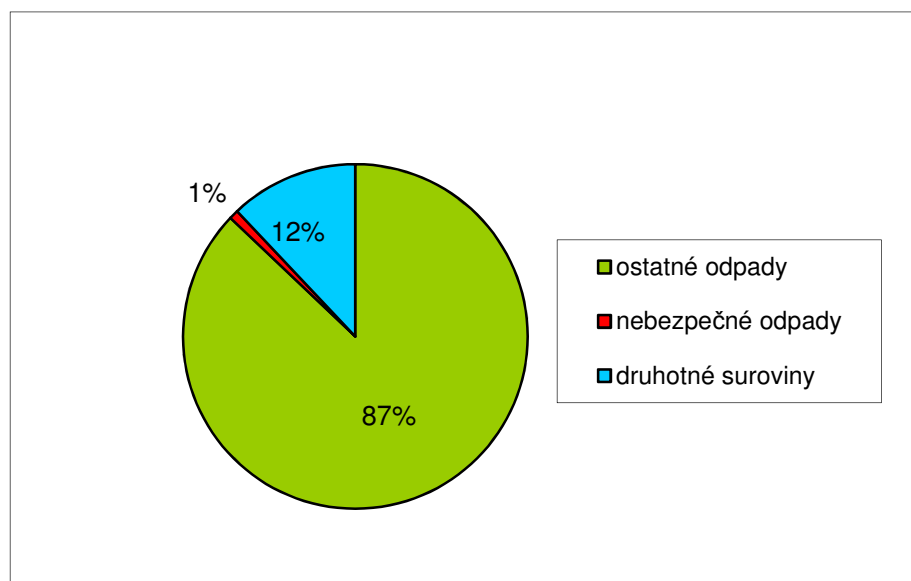
Vykonalí sme montáž hniezdných podložiek a prekládky bocianích hniezd v exponovaných lokalitách s cieľom premiestniť existujúce bocianie hniezda mimo elektrických vedení. Na vytipované rizikové podperné body VN vedení sme nainštalovali 498 ks konzolových chráničiek a odkloňovačov letu. Komplexnou rekonštrukciou bolo vymenených 293 podperných bodov s environmentálne vhodnejšou konzolou Antibird, ktorá je konštrukčne zhotovená tak, že zabraňuje úhynom na sieti.

2. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

V oblasti odpadového hospodárstva sme dokázali zhodnotiť prevažnú časť vyprodukovaných odpadov. Významne sme znížili podiel vyprodukovaných nebezpečných odpadov. Ďalšie významné zníženie rizík sa nám podarilo aj v oblasti vodných kvapalných odpadov vznikajúcich na elektrických staniciach vykonaním chemických analýz a dôsledným dodržiavaním pracovných postupov sme eliminovali zaolejované vody v havarijných nádržiach na elektrických staniciach.

Odpady vznikli pri prevádzke a údržbe elektrických sietí, distribučných zariadení, pri stavbách a rekonštrukciách energetických zariadení. V zmysle hierarchie odpadového hospodárstva dôsledne uprednostňujeme zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodnením. Využívame dostupné zariadenia na recykláciu inertných stavebných odpadov, napr. betónových stĺpov a pätiiek. Ďalšie zhodnotené – recyklované odpady sú železné a neželezné kovy, káble, vyradené zariadenia vrátane elektromerov, batérie, oleje.

Graf č.1: Podiel produkovaných odpadov za rok 2018

Obaly: spoločnosť je registrovaná na Ministerstve životného prostredia v Registri povinných osôb ako dovozca obalov v týchto komoditách : papier a lepenka, drevo, plasty. Dodržiavanie limitov má spoločnosť deklarovánú v schválenom Programe prevencie 2018. Vyhradené povinnosti dovozcu obalov si plníme prostredníctvom organizácie zodpovednosti výrobcov kolektívnym spôsobom cez Natur-Pack, a.s.

3. OCHRANA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD

V roku 2018 sme vykonali lokálne sanácie a hydrogeologické prieskumy v **7 objektoch** pod kontrolou Slovenskej inšpekcie životného prostredia. Výsledkom všetkých sanačných prác bolo uvedenie územia do pôvodného stavu, na základe protokolu SIŽP o vykonaní a ukončení sanácií a hydrogeologických prieskumov.

Tab. 1 : *Mimoriadne udalosti spojené s únikom oleja do prírodného prostredia*

Dátum	Miesto úniku	Spôsob úniku znečisťujúcej látky
15.8.2018	Veľký Krtíš, Hrušov	Vytečený olej z distribučného zariadenia následkom kalamity (zásah bleskom)
5.8. 2018	Ladce	Vytečený olej z distribučného zariadenia následkom kalamity (pád stromu)
12.7.2018	B. Bystrica Podlavice	Únik hydraulickéj kvapaliny na stave - žeriav
2.7. 2018	Detva , DTS	Únik oleja z distribučného zariadenia
8.6.2018	Zliechov	Únik oleja cudzím zavinením z distribučného zariadenia (krádež vinutia)
30.1.2018	Liptovský Mikuláš, Kejdák	Vytečený olej z distribučného zariadenia následkom kalamity (pád stromu)
25.1.2018	Ožďany	Únik oleja z distribučného zariadenia

Uvedené úniky znečisťujúcej látky do prostredia a podzemných vôd boli ohlásené SIŽP v súlade so zákonom 364/2004 Z.z. o vodách. Následky týchto mimoriadnych udalostí boli odstránené sanačnými prácami pod dohľadom hydrogeológa a ukončené protokolom o uvedení územia do pôvodného stavu. Uzatvorené Inšpekciou ŽP bez finančných postihov voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy.

Menšie prevádzkové úniky znečisťujúcich látok z distribučných zariadení boli zaevidované a odstránené vlastnými prostriedkami bez poškodenia kvality životného prostredia.

Na elektrických staniciach sme monitorovali znečistenie podzemných vôd v podzemných vrtoch. Vykonané boli odbery podzemnej vody a analýzy prípadnej kontaminácie ropnými látkami. Výsledky znečistenia boli zaznamenané v intervale od 0,06 do 0,68 mg/l NEL.

4. OCHRANA OVZDUŠIA A OZÓNOVEJ VRSTVY ZEME

Spoločnosť prevádzkuje 6 malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (MZZO) z čoho tri sú plynové kotolne/zariadenia na spaľovanie zemného plynu určené na vykurovanie objektov; dva motorgenerátory – záložne zdroje na elektrických staniciach v Medzibrode a Žiari nad Hronom a jeden striekací box nachádzajúci sa v Rimavskej Sobote v rámci prevádzky Oprávovne transformátorov.

Ročná spotreba plynu v plynových kotolniciach bola v roku 2018: 57 608 m³.

- > z toho Nováky 2300 m³,
- > Prievidza 30 932 m³,
- > Žilina 24 376 m³.

V striekacom boxe v Oprávovni transformátorov v Rimavskej Sobote bola za uplynulý rok spotreba náterových látok spolu 114,3 kg VOC (prchavé organické látky). Daný striekací box slúži na občasné nanášanie farieb na repasované zariadenia/transformátory.

Motorgenerátory sú využívané ako záložné zdroje, ich celková prevádzka v priebehu roka predstavovala iba niekoľko motohodín:

- motorgenerátor Medzibrod 4 motohodiny; spotreba 80 l nafty,
- motorgenerátor Žiar nad Hronom 11 motohodín; spotreba 265 l nafty.

Údaje potrebné k určení výšky poplatku sme v zmysle aktuálne platnej legislatívy - zákona NR SR č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a podľa zákona NR SR č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení ďalších predpisov, zaslali na príslušné obecné/mestské úrady.

Okrem vyššie spomínaných MZZO spoločnosť prevádzkuje aj 5 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia (SZZO). Jedná sa o motorgenerátory, ktorých súhrnný menovitý tepelný príkon je nad 0,3 MW. V zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov sme ako prevádzkovateľ SZZO elektronicky oznámili náležité údaje o zdroji do národného emisného informačného systému (NEIS).

Množstvá emisií znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2018 sú uvedené v tabuľke.

Tab. 2. Množstvo emisií za rok 2018 na elektrických staniciach

Zdroj (SZZO)	TZL* [t/rok]	SO ₂ /SO _x [t/rok]	NO _x [t/rok]	CO [t/rok]	TOC* [t/rok]
Považská Bystrica	0,000729454	0,000000000	0,002568500	0,000410960	0,000058562
Varín	0,000182754	0,000002574	0,000643500	0,000102960	0,000014672
Bystričany	0,005116260	0,000000000	0,018015000	0,002882400	0,000410742
Liptovská Mara	0,001140828	0,000000000	0,004017000	0,000642720	0,000091588
Rimavská Sobota	0,000612020	0,000000000	0,002155000	0,000344800	0,000049134

*TZL tuhé znečisťujúce látky; TOC celkový uhlík

Spoločnosť prevádzkuje zariadenia obsahujúce plyn SF₆ (fluorid sírový), ktorý je zaradený medzi fluórované skleníkové plyny. Spomínaný plyn SF₆ sa nachádza vo vysokonapäťových zariadeniach, ktoré sú umiestnené na elektrických staniciach.

Súhrnný únik SF₆ z VN a VVN zariadení bol v roku 2018 : **33,15 kg plynu SF₆**, čo predstavuje ekvivalent **755,82 t CO₂**. Súhrnné množstvo SF₆ obsiahnutého vo všetkých inštalovaných zariadeniach VN a VVN predstavuje 6 590,13 kg plynu SF₆.

5. Aktivity podporujúce ochranu životného prostredia

V rámci Týždňa BOZP a ENVIRO boli organizované aktivity pre zamestnancov zamerané na zvyšovanie ich environmentálneho povedomia v Žiline a Banskej Bystrici :

Deti Čistej Zeme – separácia a využitie plastov

- prezentácia triedenia druhotných surovín a odpadov spojená so súťažou zamestnancov

Johan ENVIRO

- ukážky sorbentov a príklady použitia havarijných súprav a havarijného zabezpečenia na pracovisku

Národný park Veľká Fatra

- prezentácia ochranných prvkov na sieti – odkloäovače letu vtákov, chráničky proti dosadaniu na konzoly VN vedení
- prednášky, besedy

Dobrovoľnícka aktivita v Ekocentre Zázrivá

- Pomoc zamestnancov pri údržbe voliér chránených druhov živočíchov.

Marius Pedersen - exkurzia na dotried'ovacej linke plastov

Saker – exkurzia v zariadení na spracovanie kovov

Spracovala : Ing. Alena Skrisová
vedúci Environmentu,
v Žiline 18.2.2019